

PlanteværnsNYT

Nr. 5 // 14. august 2017

Gråskimmel

Det daglige nedbør giver god grobund til gråskimmel-angreb både på friland og væksthuse. Der er ikke noget hurtigt fiks mod gråskimmelangreb, der skal sættes ind på flere fronter for at holde det under kontrol.

Luftcirkulation omkring planterne er vigtig, da det bringer fugten væk fra planterne og skaber udtørring, der hæmmer svampen. Det er vigtigt at give planterne tilstrækkelig med plads, så luftcirkulation fremmes. Brug ventilatorerne til at skabe luftcirkulation.

For at bryde smittespredning bør angrebne plantedel og planter fjernes.

Hvis smitten er sket, er det tvivlsomt hvor meget svampemidlerne vil hjælpe. Midlerne anbefales anvendt forebyggende.

Trips

Det våde vejr er en hæmsko for tripsene, og så længe det regner, vil der være en mindsket indflyvning af trips. Samtidig har den relativt kolde somme været med til at bremse opformering af trips i væksthuse. Men får vi nogle solskinsdage i træk, så kan indflyvningen stige igen, og der kan komme en opblomstring af trips i væksthuse. Så vær fortsat opmærksom og tjek løbende, da status kan ændres fra dag til dag. Vær specielt opmærksom hvis der høstes korn i nærheden.

Er sprøjten synet?

Hvis din sprøjte på nuværende tidspunkt ikke er synet, så er det på høje tid, at få en aftale i stand. Hvis sprøjten ikke er synet, skal man have en skriftlig aftale med synsvirksomheden.

Kravet om syn af sprøjter gælder både for sprøjter der bruges til kemiske sprøjtemidler og til godkendte mikrobiologiske midler.

Hvis du endnu ikke har fået synet din sprøjte, så er det sidste chance nu. Ring meget gerne til Niels Enggaard Klausen på 2917 0496, for at høre hvilke krav sprøjterne skal overholde samt for at bestille tid til syn.

INDHOLD

Gråskimmel.....	1
Trips.....	1
Er sprøjten synet?	1
Oprydning i pesticidskabe	2
Bekæmpelse af mellus i julestjerner.....	2
Tips og råd om plantebeskyttelsesmidler....	3
Sprøjteopdateringskursus	5

Foto: Synsmærkat på sprøjte

Oprydning i pesticidskabe

Der skal løbende ryddes op i kemiskabet, så fund af ikke-godkendte pesticider i gartnerierne reduceres markant. Dette er et af målene i den nye Pesticidstrategi 2017-2021.

For at undgå at der ved kontrol findes ulovlige midler, kan du ved hjælp af Miljøstyrelsens hjemmeside <http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/bekaempelsesmiddeldatabase/bmd/> undersøge om de pesticider, der står i skabet, fortsat må stå der. Dette bør gøres 1-2 gange om året.

Der er også applikationer til smartphones, som kan hjælpe med oprydningen. "Bekæmpelsesmidler i Danmark" som er gratis. "Ke-miTjek" som koster 99 kr. pr. år.

Dansk Gartneri juni 2017

Bekæmpelse af mellus i julestjerner

En ny julestjernesæson er ved at starte op, og det er fra kulturens start, angreb af mellus skal forebygges.

Når småplanter og stiklinger modtages i gartneriet skal der laves en indgangskontrol, der blandt andet skal omfatte en kontrol for skadegørere - først og fremmest Bemisia (bomulds-mellus) og væksthussmellus.

Til bekæmpelse af mellus kan der indsættes snyltehvepsen Encarsia formosa eller et mix af Encarsia formosa og Eretmocerus eremicus.

For at få den biologiske bekæmpelse til at virke, er det vigtigt at planterne ikke er behandlet med midler, der ikke er forenelige med snyltehvepsene.

Midler, der typisk volder problemer for snyltehvepsene, er for eksempel neonicotinoider og pyrethroiderne, der har en persistens på 8-12 uger, og derfor har en skadelig virkning på snyltehvepsene længe efter behandlingen.

På hjemmesiden for henholdsvis Koppert og Biobest, kan man søge på sideeffekter af pesticider på diverse nyttedyr.

Hvis planterne ikke er behandlet med skadelige pesticider, så kan snyltehvepsene sættes ud straks efter potning. Udsætningen gentages en gang om ugen, så længe temperaturen er over 16 °C.

Snyltehvepsen Encarsia formosa virker både mod Bemisia og væksthussmellus. Den kan udsættes på kort som vist her på billedet.

Der udsættes typisk 2 snyltehvepse pr. m² hver 2. uge.

Temperaturen skal være over 16 grader og hellere 20 grader for at snyltehvepsen er aktiv nok.

Foto: Inge Ulsted Sørensen

Hvis småplanterne er behandlet med pesticider, der er uforenelig med snyltehvepsene, er det tilrådeligt at give én eller 2 behandlinger med et pesticid forebyggende, mens planterne står pot-tetæt.

I tabellen herunder er vist aktuelle midler, og deres resistensklasse. Det er vigtigt at der vælges midler fra forskellig resistensklasse, hvis der bliver behov for flere behandlinger.

Vær opmærksom at midlerne Confidor/Warrant, Biscaya og Mospilan hører til gruppen af Neonico-tinoider, der er uønsket af mange detailkæder.

Handelsnavn	Aktiv stof	Koncentration	Virkemåde	Knock down effekt	Resistens klasse
Movento	Spirotetramat	0,05-0,075 %	Systemisk	Nej	23A
Biscaya OD 240	Thiacloprid	0,05 %	Systemisk	ja	4A
Confidor/Warrant WG 70	Imidacloprid	0,035 %	Systemisk	ja	4A
Mospilan	Acetamidprid	0,025 %	Systemisk	Ja	4A
Admiral 10 EC	Pyriproxyfen	0,05 %	kontakt	Nej	7C

Monitorering af mellus

Så snart planterne er potte og sat ud i husene, opsættes gule fangplader, 4 til 6 stk pr. 1.000 m². Fangpladerne placeres lige over planterne.

Fangpladerne kontrolleres hver uge eller hver 14. dag. Det er først og fremmest med henblik på registrering af Bemisia og væksthummellus. Bemisia flyver dog ikke meget, hvorfor mangel på fangst ikke er ensbetydende med, at der ikke findes Bemisia. Her er det vigtigt, at personale der håndterer planterne rapporterer eventuelle flyvende mellus og mærker steder op. Så kan man efterfølgende gå disse borde igennem og tjekke forekomst af æg og pupper.

Opsætning af limstrimler og plader kan være en hjælp, når der er angreb af væksthummellus.

Foto: Inge Ulsted Sørensen

Tips og råd om plantebeskyttelsesmidler

Tankblandinger

Mange vil gerne ud så få gange med sprøjten som muligt, og derfor kommer der tit spørgsmål omkring tankblandinger. Ved tankblandinger skal man være opmærksom på at forskellige handelsprodukter med samme aktivstof kan opføre sig forskelligt i tankblandinger på grund af forskelligt indhold af additiver. Dette betyder, at man ikke kan være sikker på om effekten af midlerne i tankblandingen ændres.

Virkemekanismen er vigtig

Hvis man skal have en optimal effekt af et plantebeskyttelsesmiddel, må man vide hvordan midlet virker.

Ved kontaktmidler er det vigtigt med en fuldstændig dækning af planten - også under bladene. Kontaktmidlerne virker ofte ned til 4-8 °C. Hvis planterne vokser skal sprøjtningen gentages, så de nye blade dækkes. Kontaktmidler skal ramme insekterne eller skal spises af insekterne. Svampemidler med kontakt virkning skal altid benyttes forebyggende. De har ingen kurativ effekt og kan ikke bekæmpe et etableret angreb.

Med systemiske og delvist systemiske midler, kan man som sprøjtefører tillade sig at være lidt mindre påpasselig med dækningen. Langt de fleste systemiske plantebeskyttelsesmidler, der er godkendt herhjemme, fordeler sig opad og ud af i planten med saftstrømmen i xylemet. For at få det systemiske middel ud i de nederste plantedele, er det nødvendigt med god dækning af de nederste blade og stængler.

Da fordelingen af de systemiske midler afhænger saftstrømmen i planten, kræver det at temperaturen er over 12°C, når vi taler om systemiske insektmidler, og over 10°C for systemiske svampe midler.

En del midler har translaminar effekt, hvilket vil sige, at aktivstoffet diffunderer fra oversiden af bladet til undersiden af bladet, hvor det hæmmer skadegøreren. Midler med translaminar beskytter ikke den nye tilvækst og her må sprøjtningen gentages for at beskytte de nye blade og skud.

Temperaturen

Insekticider og fungicider skal altid bruges i det optimale temperaturområde. Hvis man sprøjter ved en forkert temperatur, kan det have to effekter, enten virker midlet ikke eller dårligt - eller man kan få skader på planterne. Hvis temperaturen er for lav til udbringning af systemiske midler, så er der risiko for skader og dårlig virkning. Ved den lave temperatur er planten ikke aktiv, og den kan ikke optage og flytte aktivstoffet rundt i planten. For eksempel hæmmes optagelsen af Plenum, når temperaturen kommer under 15°C, og det tager længere tid før der kommer en virkning.

Vil man bruge systemiske midler om vinteren, skal temperaturen hæves, så den kommer op over 12°C. Temperaturen skal være på 12°C i timerne op til sprøjtningen og i timerne efter sprøjtningen. Dette skal sikre at midlet optages af planterne.

Ved kontaktmidler skal man også sørge for at holde sig en for det angivne optimalområde. Hvis temperaturen enten er for høj eller lav i forbindelse med sprøjtningen bliver virkningen forringet.

Anne Krogh Larsen

Tlf: 87 40 54 76 / Mobil: 21 63 12 61

akl@seges.dk

Inge Ulsted Sørensen

Tlf: 87 40 53 89 / Mobil: 30 50 77 69

ius@seges.dk

Sprøjteopdateringskursus

Væksthus 2017

Har du endnu ikke været på sprøjteopdateringskursus, har du muligheden nu.

GartneriRådgivningen tilbyder et målrettet sprøjteopfølgingskursus for planteskolegartnere og væksthusholdere

Program:

- Kl. 8.30: Velkomst
- Kl. 8.40: Nye bekæmpelsesmidler, virkemåde, effekt på skadegørere, resistensforebyggelse m.m.
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 9.45: Pause med kaffe og rundstykker
- Kl. 10.00: Sprøjteteknik: Nyeste viden og erfaringer omkring optimering af sprøjteteknikken. Ny teknologi,
Niels Enggaard Klausen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 11.00: Biologisk bekæmpelse, integreret plantebeskyttelse (IPM)
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 12.00: Frokost
- Kl. 12.45: Påfyldning, udstyr/rengøring af sprøjte, ny bekendtgørelse, syn af sprøjter,
Niels Enggaard Klausen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 13.30: Lovgivning: Godkendelsesordningen, DK-strategi, afgifter, positivliste, autorisation, kontrolbesøg m.m.
Michael Nielsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 14.45: Kaffepause
- Kl. 15.00: Aktuelle skadegørere
Anne Krogh Larsen, GartneriRådgivningen A/S
- Kl. 15.45: Evaluering

TID & STED

Onsdag d. 2. november 2017
kl. 8.30 - 16.00
GartneriRådgivningen A/S
Hvidkærvej 29
5250 Odense SV

Pris:

Deltagerbetaling til AMU = 108,- kr.
samt 1.040,- kr. som dækker materialer og forplejning.

Kurset afholdes som et AMU kursus med mulighed for at søge om VEU godtgørelse.

Tilmeldingsfrist er den 25. Oktober 2017.

Tilmelding skal ske direkte på:
www.efteruddannelse.dk

Kursusnummer:
461301GR44/1-17

gartneri RÅDGIVNINGEN